

Orðaskifti um málið

Dan Petersen, formaður í Mál og Litteraturfelagnum:

Halda seg hava patent upp á at siga, hvat føroyskt er

- Málreinsingin byggir á subjektivar, persónligar metingar hjá nøkrum einstaklingum, sum hava tikið sær definítiónsrættin upp á at siga, hvat ið er føroyskt og ikki, sigur Dan Petersen, lærari í Fuglafirði, sum er formaður í Mál- og Litteraturfelagnum.

EIRIKUR LINDENSKOV

Hóast tað verður sagt, at málteigurin í Sosialinum ein opin teigur, har øll hava møguleikan at siga sína hugsan um málið, vilja fleiri vera við, at tað eru ávisir persónar, sum standa aftanfyri. Limirnir í Mál- og Litteraturfelagnum eru millum teirra, ið hava verið lagdir undir at skriva teigin.

Vit hava spurt Dan Petersen í Fuglafirði, um tað er so.

- Nei, vit standa ikki aftanfyri málteigin í Sosialinum, men tað er rætt, at vit plaga at skriva til Málteigin. Men tað eru eisini aðrir persónar, sum ikki eru limir hjá okkum, sum skriva har.

Men hví skal teigurin vera dulnevndur?

- Tað hevur sínar orsøkir, sigur Dan Petersen. - At siga

okkara hugsan um málið, er næstan at meta sum neyðtøka - vit verða skýrdir bæði líkt og ólíkt. M. a. hevur ein av málreinsarunum í 14. September skifti André Nielsen fyri ein hugsprongdan stalinist og meg sjálvan fyri ein sambands Sosialist og seminarist, sum er eitt ókvæmsorð »teir lærdu« plaga at skira lærarar.

Málið livir í egningskúrum...

Limirnir í Mál- og Litteraturfelagnum hava ikki somu hugsan um málið, sum eitt nú Jonhard Mikkelsen, sum í mentanarálitinum finst at Sosialinum.

- Hasir mennirnir halda seg hava definítiónsrættin til at siga, hvat er føroyskt. Eg eri als ikki samdur við

teimum. Føroyskt mál er tað málið, sum tú hoyrir verða tosað í egningskúrum, í bindiklubbum ella á eini lærarastovu m tað skal vera, sigur Dan Petersen.

- Jonhard Mikkelsen tosar um, at tey, ið hava skil fyri máli verða blacklistað. Hatta passar ikki. Málteigurin blacklistar ongan, men tað gera málreinsararnir. Tað eru teir, sum hava stórvirni á læraraskúlanum, á Fróðskaparsetrinum og sum sita á Skúlabókagrunninum. Tey hava pengarnar. Tað óhepna fyri teir er bara, at teir ikki hava fólkið við sær.

Nú er hevur so ein móttøðurorsla tikið seg upp í móti teimum - Mál- og Litteraturfelagið. Vit kunnu prógva, at málreinsarin og orðasmiðið ikki byggir á vísund, men einans á persónligar, subjektivar metingar hjá nøkrum einstaklingum, sum halda seg eiga definítiónsrættin.

- Eg haldi, at tað er snópsligt, at vísundamenn og professarar arbeida so óvísundaliga, tí hatta er ikki vit-skapur, leggur Dan Petersen dent á.

Dan Petersen finst eisini harðliga at Skúlabókagrunninum, tí bert avrik hjá

teim útvaldu verða givin út á prenti.

- Har fara tey ein grótharðan sensur, hóast tað eru almennir pengar, tey arbeida við. Tey, ið hava eina aðra hugsan um málið sleppa als ikki upp í part.

Eingin viðgerð málteigin vísundaliga

Dan Petersen finst eisini at, at eingin av málreinsarunum hevur funnist at mál-

teiginum í Sosialinum vísundaliga.

- Eg fari at halda, at teir eru ikki førir fyri at gera tað fakliga, sigur Dan Petersen. - Teir eru stutt og greitt ikki nóg dugnaligir, og tí gera teir ikki annað, enn illneitast og jagstra okkum, sum ikki hava somu hugsan.

- Tað undrar meg, at Málnevndin ikki eisini skrivur í Málteiginum. Vit eru ikki teir einastu - onnur fólk skriva eisini - men málreinsararnir vilja ikki...

Dan Petersen er formaður í Mál- og Litteraturfelagnum

ein ráðan tekst hjá Jeppe Ákjar.

- Hetta er eisini orsøkin til, at bert eittans 11 tal var til próvtøkuna í ár, sigur Dan Petersen og leggur afturat:

Arga ikki Jóan Hendrik Winther Poulsen

- Ein argjalerari kom beinanvegin í bløðini og segði, at orsøkin var, at vit læra ov nógv danskt. Men so er ikki. Orsøkin er einans, at tekstirnir eru út av lagi illa hókandi.

At enda spurdu vit Dan Petersen, um tað ikki kann tykjast, sum um nógvir av teimum, sum skriva málteigin ikki eisini hava sum endamáli at arga Jóan Hendrik Winther Poulsen og aðrar.

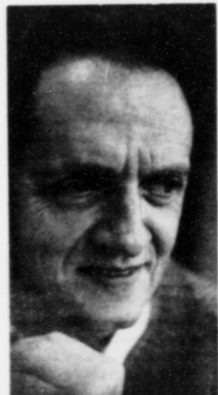
- Nei, als ikki. Eingin verður argaður og eingin verður blacklistaður. Teir, sum kenna seg raktar, eru teir, ið halda seg hava definítiónsrættin upp á at siga, hvat ið er føroyskt og ikki.

Men hví traðka høvundar málteiginsins ikki fram, um teir halda seg hava grein í sinum máli?

- Eingin vil vera jagstraður og lagdur undir líkt og ólíkt, sigur Dan Petersen, sum at enda leggur dent á, at tað ikki eru teir í Mál- og Litteraturfelagnum sum standa aftanfyri Málteigin - teir eru bert nakrir teirra, ið nýta høvi at skriva í Málteiginum.

Svenning Tausen legði lunnar undir Málteigin:

»Eg lesi ikki Málteigin«

Svenning Tausen skrivaði málteigin í Sosialinum í 10 ár. Hann heldur ikki nógv um málteigin í dag - hann timur ikki at lesa hann.

- Eg skilji ikki endamálið við málteiginum í Sosialinum, sigur Svenning Tausen, sum í 10 ár skrivaði málteigin. - Skilji ikki, hví blaðið nú hevur bein tað óvugtu stevnuna...

EIRIKUR LINDENSKOV

Tað var Svenning Tausen, sum var fyrstur at skriva málteigin í Sosialinum. Hetta gjørdi hann í eini tiggju ár. Eftir hetta gjørdist málteigurin ein »opin teigur«, har øll kundu skriva, boðaði blaðið frá.

Tað skerst tó ikki burt, at sjónarmiðini í málteiginum nú eru beint tey óvugtu av sjónarmiðunum, Svenningi Tausen hevði. Vit hava spurt Svenning, hvat hann heldur um tað.

- Eg má siga, sum er, at eg lesi ikki málteigin. Eg havi lisið onkran, men gjøgnumgangandi lesi eg

hann ikki. Eg haldi ikki, at tað er nakað endamáli við honum. Eg dugi ikki at siggja, hvussu Sosialurin kundi hava ein málteig, sum tann eg hevði, fyri so at vera beint imóti honum. Har er einki endamáli, uttan at fylla eina síðu, og so siga: »Vit hava ein málteig - vit eru positivir«.

Svenning Tausen sigur, at tað fleiri ferðir er víst á, at

tað sum stendur í málteiginum beinleiðis er villleiðandi. Tí heldur heldur hann tað vera sera lögð av blaðstjóranum bara at hava undanfórluna, at tað stendur opið fyri øllum at skriva.

Men kundu teir, sum hava onnur sjónarmið ikki eisini skriva í málteiginum?

- Eg vænati ikki, teir leggja í, sigur Svenning Tausen.

Eitt nú tá ið Atlasið kom út. Tá var tað ein fastur tættur í málteiginum at finnst at tí. Slíkt dugi eg ikki at siggja nakað endamáli við, sigur hann. - Og so tað, at teir skriva undir dulnevi.

- Eg haldi, at hava menn nakað at fara fram, so eiga teir at skriva sitt navn, sigur Svenning Tausen at enda í stuttari viðmerking.

André sera vitandi

André Nielsen er ein av limunum í Mál- og Litteraturfelagnum. - Hann er ein tann gløggaði føroyingurin málsliga, sigur Dan Petersen. - Hann dugir tey evro-pisku málini, tosar franskt, týskt, enskt og russiskt og kann fara orðini aftur til Metusalem. Hann er sera sterkur málsguliga (emvologiskt), sigur Dan Petersen.

- Men hinir siga seg kortini hava rætt. Ólta tykist tað, sum um orðini bara skulu broytast fyri at broytast, sigur Dan Petersen, sum tekur sum dømi vegleingina skrivligt føroyskt í 10. flokki.

Gamalt skúlamáli

- Hon er út av lagi vana-lig. Eitt av stílvunnum var »Logi, logi eldur mín«. Tað sigur ikki einum 16 ára gomlum havnardrongi nakað sum helst í ár 2000. Teksturinn til fýrisøgnina í 9. flokki var skrivaður fyrst í hesi öldini. Tað hevði svarað til, at danir brúktu